

Brassói Lapok

XXXVIII. évtolyam
28. szám

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi december 31

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Katasztrófális méreteket öltött a pénzhamisítás

Az optimista közgazdász

Egy német közgazdász igen érdekes számadatokkal igyekszik bizonyítani, hogy az 1933-as esztendő csak jót fog hozni Németország számára. Okoskodásának az az alapja, hogy Amerikában rosszabbodnak a viszonyok és ezzel párhuzamosan egész Európában de különösen Németországban lassan helyre áll a normális gazdasági élet. Ennek bizonyításul rámutat arra, hogy tőzsdei árfolyamok 1931 vége óta 1932 végéig alig csökkentek Németországban, míg Amerikában az árfolyamok 1931 decemberétől 1932 decemberéig 56—80 százalékkal zuhantak le. A veszteségek és nyereségek nem annyira a tulajdonosok vagyonának a megítélésénél, mint inkább a népvagyon megállapításánál fontosak. A bankok, amelyek a betéteket párokkba fektették, Németországban meg tudták őrizni a rájuk bízott népvagyont, míg Amerikában ez a népvagyon elvészett.

Az optimista cikk véleménye szerint Németországban megszűnt a pénzinség, mert a devizakorlátozások következtében óriási összegek, amelyek külföldi áruért elvándoroltak volna Németországból, megmaradtak Németországban és a további gazdasági felépítés céljaira használhatók fel. Azokat az összegeket, amelyeket az emelkedő konjunktúra szükségessé tett, a bankok a birodalmi bank igénybevétele nélkül tudták előteremteni, ami a legerősebb bizonyítéka annak, hogy Németországban lassanként helyreáll a normális pénzforgalom.

Érdekes adatokkal igyekszik a névtelen, de nagyon tájékozott cikkíró azt is bizonyítani, hogy a német nép jövedelme emelkedett. 1928-ban az egész német nép jövedelme 75.4 milliárd márkát tett ki. Ez volt a rekord. 1930-ban a jövedelem 72 milliárd márkára, 1931-ben pedig 65.7 milliárd márkára csökkent. De 1910-ben, tehát a béke legboldogabb idejében a német népjövedelem csak 69.3 milliárd márká volt. Miután a márká belső vásárlóképesége az elmúlt esztendőben lényegesen növekedett és majdnem megközelíti a békenívót, még akkor is elegendő volna a német népjövedelem, ha 1932-ben nem következett volna be növekedés.

A pontos számadatok 1932-re még nem készültek el, de a birodalmi statisztikai hivatal becslése szerint az elmúlt esztendő második felében körülbelül 20 százalékkal növekedett a német népjövedelem, ami azt jelenti, hogy ebben a vonatkozásban is helyreállnak a normális viszonyok.

Végül a munkanélküliségről is mond az optimista jó néhány vigasztaló szót, a melyekben különösen az a jó, hogy számadatokra hivatkozik. Ezek szerint a számadatok szerint 1932 esztendő második felében a munkanélküliség növekedése megállt és az utolsó két hónapban már a munkanélküliség csökkenése érezhető, úgy, hogy ha ez a folyamat tovább tart, a következő esztendőben a munkanélküliség jóval kisebb lesz Németországban, mint eddig.

Minden kommentár nélkül

A béke lapja az ágyúgyárosok kezében

A Népszövetség félhivatalosát megvette Schneider-Creuzer

Páris, december 29.
A ma reggeli párisi baloldali lapok hatalmas szenzációként közlik, hogy a Journal de Genève, a Népszövetség félhivatalos lapját, megvette a francia Schneider-Creuzer nehézipari csoport. A párisi lapok közlik, hogy a tárgyalások a legnagyobb titokban folytak és hogy a meg-

állapodás szerint ennek a lap-vásárlásnak sohasem lett volna szabad a nyilvánosság elé kerülni, de bizonyos indiszkrétciók kipattantották a dolgozat, napfényre hozták, hogy az örök béke, a népszövetségi szerv hivatalos lapját valóban a nagy hadiipar keze irányítja. Ehhez a jelentéshez nem kell kommentár.

Bukás előtt a Boncour-kormány

A szenátus nem akar csak 2 milliárdnyi kincstárjegyet

Páris, december hó 29.
Jelentette a B. L., hogy Boncour és Cheron ahhoz, hogy a nagy francia költségvetési deficitet kiegyensúlyozhassák, öt milliárd frank értékű kincstárjegyet kívánnak kibocsátani.

A kibocsátandó kincstárjegyek kérdésével ma délelőtt foglalkozott a francia szenátus pénzügyi bizottsága és a kormány javaslatát nem tette magáévá. A szenátusi bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy legfeljebb kétmilliárd értékű kincstárjegyet bocsásson ki a Boncour-kormány.

Boncour a bizottság véleményével szemben ragaszkodik az öt milliárdos kibocsátáshoz és éppen ezért a szenátus első ülésén felveti a bizalmi kérdést.

Párisi politikai körökben az a vélemény, hogy a szenátus leszavazza Boncourt és így a kormány megbukik.

Legyen nyilvános az adó kivétel!

Hirdetmény útján közölnék a közönséggel, hogy kire mennyi adót vetettek

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara szenzációs memoranduma

Kolozsvár, december 29.
A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara érdekes memorandumot készített, a melyet felterjesztett a kamarák szövetségéhez azzal a kéréssel, hogy megfelelő helyen a memorandumban foglalt javaslatoknak érvényt szerezzen. A memorandum mindenekelőtt azt követeli, hogy az adó kivétel esztendőben legyen és az adóhivatalok hirdetményben tudassák az adózókkal azt, hogy milyen

jövedelmet állapítottak meg egyeseknél és a megállapított jövedelem alapján mekkora adóösszegeket vetettek ki. A memorandum ezt a javaslatát azzal indokolja, hogy ezzel a nyilvánossággal az adó kivételnél megszűnnék a nemzetiségek közötti különbségtétel és a protekciók elburjánzásának is ilyenformán gátat lehetne vetni. A memorandum második része azt kéri, hogy hírlapok és hirdetmények útján

visszatérően és

állandóan mutassák ki a pénzügyigazgatóságok mindazokat, akiknek tízezer lejnél nagyobb adóhátralékuk van. Ha így kimutatják az adóhátralékokat, a közönség meg tudja ítélni, hogy ki a rosszindulatú adófizető.

A memorandum Kolozsvár kereskedelmi és ipari köreiből nagy visszhangot keltett és ezek a körök teljesen egyetértenek a memorandumban kifejtett javaslatokkal. Kolozsváron azt remélik, hogy a memorandumot a kamarák szövetsége is magáévá teszi és interveniálni fog a pénzügyminiszternél, hogy a javaslatokat rendeleti úton megvalósítsa.

Egyetlen lista a temesvári városi választáson

Temesvár, december 29.

A temesvári városi választások egyetlen biztos és most végleg leszögezett listáját a polgári blokk nyújtotta be. A blokkhoz, amelynek élén dr. Gábor Liviusz áll, csatlakoztak a magyarok, németek, zsidók, keresztény szocialisták, kereskedők, iparosok, vendégglóriók, szociáldemokraták, sőt maga a kormánypárt is.

Ugyanakkor illetékes körök biztosra veszik, hogy a kormány nem engedi meg a temesvári dolgozó blokkisták listájának benyújtását.

Már nem veszik komolyan Gandhit az éhségstrájkjaival

London, december 29.

Az egyik indiai fegyházban raboskodó Gandhi kijelentette, hogy a páriák érdekében január elsején újabb éhségstrájkot kezd, a melyet ezuttal egész haláláig folytat.

A mai jelentések szerint a Mahatma „helyesbítette bemondását” s úgy nyilatkozott, hogy a tervezett éhségstrájkot bizonytalan időre elhalasztja.

Az angol hatóságok viszont, állítólag megígérték a naponként éhségstrájkjal fenyegető Gandhinak, hogy „ha jól viseli magát”, rövidesen szabadlábra helyezik.

Ismét az őthatalmi konferencia

London, december 29.

MacDonald és Sir Simon ma délelőtt tanácskozásokat folytattak. E tanácskozásokon a két államférfi megbeszélte, hogy

az őthatalmi konferenciát Londonban január elejére össze kell hívni és megbeszéltek azokat a részleteket és formákat is, amelyek mellett az angolok a konferenciát karácsony első hetében összehívják.

Meghalt Gradisteanu volt miniszter

Bukarest, december 29

Gradisteanu volt miniszter, a szenátus jogszerinti tagja s a liberális párt ismert nevű egyénisége, ma reggel hosszas szenvedés után nyolcvanadik évében elhunyt.

Egy 14 éves leány szerelmi tragédiája

Ldvarlója a visszautasított szerelem miatt négy revolverlövessel megölte

Bécs, december 29.

Martitsch Frigyes 22 éves műegyetemi hallgató visszautasított szerelme miatt ma éjjel megölte a 14 éves Eibl Bertét egy bécsi póstatisztviselő leányát. A leány holttestét Laaból nem messze az erdőben megtalálták. A gyilkos vallomásaiból kitudnik, hogy a leánnyal szertem-berben ismerkedett meg egyik barátja révén. Beleszeretett a 14 éves leányba, aki azonban érzelmeinek viszonzásáról hallani sem akart. Tegnap autókirándulás közben a leány ismételt ellenkezése annyira felizgatta, hogy revolverrel mellbelőtte.

A leány nem halt meg azonnal, hanem jajgatni kezdett, mire szánalomból balántékába és homlokába is lőtt egy-egy golyót. A fájdalmas nyöszörgés erre megszűnt. A holttestet a fiatalleány bevitte az erdőbe és véget akart vetni a maga életének is. Erre azonban nem volt elég akaraterője, úgyhogy eltávozott. Később visszatért a holttesthez, de még mindig nem volt meg a bátorsága az öngyilkossághoz. Visszament Bécs, és világitógázzal akarta magát megmérgezni, ehhez az elhatározáshoz sem volt azonban elég bátorsága. Ekkor jelentkezett a rendőrségen és bevallotta tettét.

Boncour találkozni szeretne Schleicherrel

A diplomácia szívesen látná a két állam közötti közeledést, de félnek a közvélemény ellenőrzésétől

London, december 29.

A Daily Telegraph párisi levelezőjének jelentése szerint Paul Boncour francia miniszterelnök meghitt körben több alkalommal kijelentette már, hogy szeretne találkozni Schleicherrel, a német birodalom kancellárjával, sőt az elől sem zárkozik el, hogy ellátogasson Berlinbe.

Boncour most már hivatalos formában is felvette az érintkezést Schleicherrel és így pattant ki a tervbevett találkozó híre. Londoni és washingtoni diplomáciai körökben nagyon jó hatást keltett Boncour látogatási terve és a diplomácia maga mindent elkövet, hogy a látogatásnak akadályai ne legyenek, de mégis félni kell attól, hogy ez a látogatás nem követ-

kezik be, mert

ugy Boncour, mint Schleicher attól félnek, hogy a mai kedvezőlen atmoszférában tömegeiket veszítik el, ha összejönnek és összelebegednek.

Különösen nehéz a Schleicher helyzete, aki kénytelen harcot hirdetni a francia békediktátum ellen a tömegek előtt és ugyanakkor párnás ajtók mögött meghitt tárgyalásokat folytat a francia miniszterelnökkel. Azt hiszik éppen ezért, hogy a találkozás csak akkor következhetne el, ha vagy a leszerelési konferencia pozitív eredményekre jutott, vagy pedig a förtalmi konferencia megállapodás létrejött, mert mindkét esetben Schleicher az elért eredményeket lobogtathatná a sovinizmustól fűtött tömegek előtt.

A tisztviselői fizetések újabb redukciójára gondol a népszövetségi biztos Magyarországon

Budapest, december 29.

Mr. Tyler legutóbbi jelentése Magyarország pénzügyi helyzetéről és az abból levont következtetések meglehetősen élénk feltűnést keltettek magyar politikai körökben. Legszorosabb a jelentésnek az a része, amely bizonyos drasztikus intézkedéseket követel a pénzügyi egyensúly helyreállítására.

Elsősorban az Állami Gépgyár megszüntetéséről volna szó, ami azt jelentené, hogy az Állami Gépgyár tíz-tizenkétezer alkalmazottja kerülne az utcára és az azonnali értéktelenné válna a hetven esztendőes gépgyár vagyontöredékét érő beruházása.

De tudni vélik azt is, hogy Tyler pénzügyi biztos a tisztviselői fizetések újabb redukciójára is gondol, amikor drasztikus eszközöket sürget az államháztartás egyensúlyának biztosítására.

A tisztviselői fizetések újabb leszállítása pedig még tovább sorvasztaná az amúgy is teljesen lönkrement ipari és keresked-

met,

ugy, hogy amit ezen a réven az államháztartás nyerne, azt egészen biztosan és hatványozottabban veszítené el az adóalanyok további leromlásával.

Beszél még a jelentés a MÁV deficitjéről is, amelyet azonban eliminálni alig lehet, — amint hogy alig van a világon olyan vasút, amely ne deficitet dolgozna. De különösen értető ez a magyaroknál, amikor a békeszerződés alapján nagy tömeg MÁV nyugdíjas került ellátásuk alá és a MÁV-nál ma éppen azért az a helyzet,

hogy negyvenötezer aktív szolgálatot teljesítő alkalmazottal szemben, 44.000 nyugdíjasa van a MÁV-nak, amelynek jelentékeny része az utódállamokból özönlött ide.

Hogy a kormány tulajdonképpen milyen intézkedéseket fog tenni a pénzügyi biztos jelentésével szemben, arra vonatkozólag folynak a tanácskozások.

Katasztrófális méreteket öltött a pénzhamisítás

Temesvári is elárasztották a hamis száz lejesekkel

Temesvár, december 29.

A temesvári villamos vasut alkalmazottai jelentették a rendőrségnek, hogy a kalauzok nagyrésze fizetés fejében hamis százlejeseket kapott.

A hamis pénzek egyébként a felismerhetetlenségig pontos utánzatok és az

egész városban forgalomban vannak.

A rendőrség a legerősebb nyomozást indította és valószínű, hogy néhány nap múlva eredményt is ér el, ugyanis annyit már is sikerült megállapítani, hogy a pénzhamisító banda fészke Temesváron van.

Merényletet terveznek Zaimis görög elnök ellen

Athén, december 29.

Megbízható kémjelentések szerint külföldről egyre több és több anarchista szívalóg be Görögország területére, akiknek az a feladatuk, hogy

Zaimis elnök ellen merényletet kövessenek el.

A jelentés alapján a görög rendőrség a legszigorúbb határvizsgálatot folytatja.

Fordulat a tekei adóperceptor meggyilkolásának ügyében

Marosvásárhely, december 29.

A tekei adóperceptor meggyilkolásának bűntényében a marosvásárhelyi törvényszék 30 napra meghosszabbította Boros György és Pacurar János vizsgálati fogását. Egyébként a gyanu újabbán Dragos Péter adóhivatalnokra irányult. Ugyanis a perceptoról meggyilkoltatás előtt néhány nappal ellopták a revolverét, amelyet most Dragosnál találtak meg. Az adóhivatalnok azt vallja, hogy a revol-

vert részeg állapotban maga a perceptor adta át neki. Ezt az állítást azonban semmivel sem tudja igazolni. A vizsgálat teljes erővel folyik, hogy a bűntény minden részletére világosság derüljön.

Állítólag merénylet készült a csernovíci gyors ellen

Bukarest, december 29.

Csernovichból telefonálják a CFR vezérigazgatóságának, hogy ma reggel Bumbac Vasile vasuti felügyelő egy fékező kíséretében felülvizsgálta az egyik Csernovichból kiágazó vasuti vonalat. A felügyelő az egyik kanyarodónál fiatalemberre lett figyelmes, aki a Bukarest—Csernovich fővonal elágazásánál félre akarta fordítani a váltót. A fiatalembert azonnal őrizetbe vették és megállapították róla, hogy Pozsoga Anatol kisenevi diákkal azonos. Pozsoga nem tudja megokolni, mit keresett a váltó közelében. A rendőrség feltevése szerint a diák merényletet akart elkövetni a Csernovichból Bukarest felé kiinduló gyorsvonat ellen, amely a fiatalember őrizetbevételét követő félórán belül haladt volna el a váltónál.

A hivatalos jelentés szerint a diák kommunista sejt tagja.

Maniu elismeri, hogy a magyar állam Erdély egészségügyére vagyontöredéket áldozott

A Cosmufa-szanatóriumban teleplezték Koch professzor szobrát

Kolozsvár, december 29.

Tegnap a Cosmufa-szanatóriumban nagy ünnepségek között felavatták Koch professzor szobrát. Az ünnepségen megjelent Maniu Gyula miniszterelnök és a da Sándor volt miniszterelnök is.

Az ünnepségen Maniu nagy feltűnést keltő beszédet mondott, amelyben Erdély egészségügyi köreinek nagy aktivitását méltatta.

A szobor teleplezésével egyidejűleg felavatták a szanatórium görög katolikus kápolnáját is, ahol ugyancsak beszélt Maniu. Maniu beszédének egyik része itt kitért a magyar orvosi szolgálat ismeretására és beszédének ez a része keltett élénk feltűnést.

— Minden tiszteletünk — mondotta Maniu Gyula — az erdélyi román orvosoké, akik az utolsó 14 esztendő alatt gyönyörű eredményeket értek el,

de nem hallgathatom el azt sem, hogy ezeknek az orvosoknak legnagyobb része a kolozsvári volt magyar egyetem tanítványai közül kerülnek ki. Azt sem hallgathatom el — folytatta Maniu —, hogy bár a magyar éra alatt voltak politikai és közigazgatási baklövések és anomáliák, de az egészségügyi szolgálat terén igen fejlett viszonyokat teremtel-

tek a magyarok.

Nagyon fejlett volt az egészségügyi berendezkedés Erdélyben is, amit azzal tudok a legjobban bizonyítani, ha rámutatok a kolozsvári klinikák és egyéb

egészségügyi intézményekre, amelyekre a múltban a magyar állam hatalmas vagyontöredéket költött és amelyek a mai romániai orvosi kiképzésnél nagyon nagy szolgálatokat tesznek.

Az ünnepségen nagy számu román előkelőség vett részt.

Zágrábban agyonlőttek egy szökevény banditát,

aki 99 évre volt elítélve

Zágráb, december 29.

Horváth Lajos, a veszedelmes nemzetközi gonosztevő e napokban megszökött a mitroviaci börtönből.

Horvátot különböző súlyos büncselekmények miatt

a jugoszláv bíróságok 99 évi fegyházra ítélték, ezenkívül külön tárgyalják a csendőrgyilkosságot, amit ugyancsak Horváth követett el.

Ebből az ügyből kifolyóan Horváthot kötéltálati halálra ítélték. Később a király kegyelmet gyakorolt és a gyilkos büntetését életfogytiglani fegyházra változtatta át.

Aznap, amikor a kegyelmi végzést kihirdették előtte, a vakmerő gonosztevő megszökött.

Egész Jugoszlávia csendőrsége és rendőrsége indított hajtóvadászatot kézzelkötésére, de a nyomozás eredménytelen maradt. Nem tudták megállapítani, hol rejtőzködik Horváth.

Ma az éjszakai órákban Csacsak szerbiai kisváros kávéházában a rendőrtisztviselők két gyanús vendégre lettek figyelmesek. Igazolásra szólították fel őket. Mivel a két férfi vonakodott okmányokkal igazolni személyazonosságát, bekísérték őket a rendőrségre.

Abban a pillanatban, amikor a rendőrségre ért a két férfi, revolvert rántott elő és rálőtt a két rendőrtisztviselőre.

Az egyik rendőrtisztviselő holtan rogyott össze, a másik súlyosan megsebesült.

Elfogatási parancs egy színész ellen, aki nem akar vagyontalan-sági esküt tenni

Budapest, december 29.

A budapesti rendőrség elfogatási parancsot adott ki Harasztos Gusztáv, a Nemzeti Színház művésze ellen. Harasztosnak vagyontalan-sági esküt kellett volna tennie, de nem jelent meg a hatóság előtt.

Elkészült az egységes büntetőtörvény tervezete

Sulyos kifogások a javaslat ellen

Rövidesen sor kerül a tisztviselői kar leépítésére

Bukarest, december 29

Tizennégy esztendei előkészület után Maniu kormánya, pontosabban Popovici igazságügyminiszter elkészült az egységes, az egész ország területére érvényes büntetőtörvénykönyvvvel. Hozzáértők az új kódexet első áttekintésre, minden részre kiterjedő, nagyvonalú munkának mondják. De egyben azonnal felmerülnek a kifogások — még pedig nem könnyű kifogások — is. Az aggodalmas kritika helyénvaló. Elvégre a büntetőtörvény nem közönséges törvény, hanem egészen különleges alkotás, amely szervesen belekapcsolódik az ember mindennapi életébe. Egyetlen lépés balra vagy jobbra e törvénykönyv paragrafusaitól s máris a célja mélyén találód magad, esetleg életéig megkérdőjelezve és lehetetlenítve, zomoru sorsod átkát tovább vive feleségre és gyermekeidre is.

Ezért a kódexnek nemcsak egyes szakaszai, hanem még pontjai, vesszői, egyszerű jelzői is megkülönböztetett fontossággal bírnak. Jövendő sorsunk van bennük elágyazva.

Ime, egy paragrafus az új törvénykönyvből:

„513. szakasz. — Bárki, aki a büntetőtörvénykönyv 535. szakaszában meghatározott eszközök által elősegíti, megmutatja, vagy ajánlja a terhesség megakadályozására és az abortusz okozására alkalmas eszközöket, valamint azok is, amelyek a szakasz szellemével ellentétes vagy szaporodással szembenálló propagandát fejtenek ki, hat hónaptól egy évig eljutható fogházbüntetéssel sújtandók.”

Egyszerű, bölcs és félreérthetetlen.

Tegyük fel, hogy X. asszonynak nyolc gyermeke van. Természetesen haldokolnak az éhségtől. Akinek manapság nyolc gyermeke van, az társadalmi osztályánál és oly bőségesen betöltött anyai hivatásánál fogva egyaránt feltétlenül koplaltatja gyermekeit.

Elmegy tehát a barátjához vagy a szomszédasszonyhoz s megkérdezi, miképpen volna lehetséges a kilencedik gyermek jövetelét megakadályozni?

A szomszédasszony nem habozik a tanácsal. Amivel magasrendű emberi és társadalmi kötelességet teljesít.

S kap majd érte egy évi fogházat. Ez az 513-ik paragrafus megköveteli, hogy a közvélemény és a saját éles és tankadatlan harcot indítson ellene még mielőtt jogerőre emelkedhetne.

A SAJTÓ ELLEN

Másik tulkapása az új büntetőjogi tervezetnek az, hogy sajtódeliktumok ellen sulyos szankciókat állapít meg. Mégpedig nemcsak az eddig is ismert dilektumok ellen, hanem ama újak ellen is, amelyeket éppen ez a törvény kreál. Új büntetéseket és új büntetéseket állapít meg a törvénykönyv a sajtó részére.

Az alkotmány ismeretesen azt írja elő, hogy a sajtó munkájával kapcsolatban sajtótörvénynek kell intézkednie. Ezt a sajtótörvényt a mai napig sem alkották meg. Ami azonban semmiesetre sem jelentheti azt, hogy a büntetőtörvénykönyv az alkotmány előírásainak ellenére nyúlhaszon be a sajtó kényes, fontos, nagyjelentőségű anyagába.

Törölni kell tehát a törvénykönyvből a sajtó által kifogásolt és a sajtó ellen megfogalmazott szakaszokat s ehelyett meg kell végül csinálni a szabályos sajtótörvényt.

A KÖZTISZTVISELŐK ELBOCSÁTÁSA

Beavatott hírek szerint a kormány elhatározta, hogy az állami ügyvitel egyszerűsítését még a költségvetés összeállítására és megszavazására előtt keresztülvizsgálja. Ez az egyszerűsítés a köztisztviselői kar jelentékeny részének leépítésével kezdődik majd. A tisztviselők körében a kormány tervei miatt érthetőleg nagy az izgatottság, hiszen a leépítés ezáltal fogja az állástalanokat teremteni. A kormány igyekszik megnyugtanni a közvéleményt s hangsúlyozza azt, hogy a leépítendő egy részét állásba helyezi, más

részt pedig háromhónapos végkielégítéssel kárpótolja. A leépítésekre valószínűleg májusban kerül sor.

A OLASZ KÉRDÉS

Az olasz kormány, miután a kölcsönös fizetések kiegyenlítésére folytatott bukaresti tárgyalásai eredmény nélkül szakadtak meg, megtorlással élt és az olasz Nemzeti Bank utján zároltatta a román exportőrök összes olaszországi követeléseit. Válaszképpen a román Nemzeti Bank tegnap ugyanezt az intézkedést fogantatosította. Miután a zárolás sokkal sulyosabban érinti az olasz, mint a román piacot, az olasz kormány máris értesítette a román kormányt, hogy bizonyos vámkönnyítések ellenében hajlandó volna intézkedését visszavonni.

A VÁLASZTÓJOG REFORMJA

A kormány az ünnepi szünet után megnyíló parlament által letárgyalandó első törvényjavaslatok közé számítja a választójogi tervezetet is. Mirto közlekedésügyi miniszter, a javaslat elkészítője, megbízást kapott arra, hogy külföldi utjának idején Maniu által adott utasítások értelmében dolgozza át a tervezetet. Valószínű azonban, hogy Mirto lemond tervezet utazásáról s így az átdolgozással néhány nap alatt elkészülhet.

A javított tervezet minisztertanács elé kerül, amely habozás nélkül parlament elé terjeszti majd megvitatásra ezt a döntőfontosságú törvényt.

A liberális párt Tancred Constantinescu, Tătărescu és Franasovici részvételével

bizottságot küld ki a választójogi javaslat felülvizsgálására. A párt óhajtja ugyan a választójogi reformját, de e reformnak a kormány által tervezett módja ellen élesen küzdeni fog a kis pártokkal együtt, amelyeknek esélyeit Mirto javaslata lényegesen csökkenti.

A KÜLFÖLDI TARTOZÁSOK ÜGYE

A külföldi hitelezőkkel folytatott tárgyalások a ma érkezett jelentések szerint is kedvező mederben haladnak előre. Az első eredmény egy, a román kölcsön részletek moratóriumát biztosító engedmény, bezárólag 1933 március 31-ig. A román delegáció 1934 június 30-ig a törlesztési részletek törlesztését óhajtja. Ezenkívül a kuponok kiegyenlítésével kapcsolatban is határozott kívánságai vannak a román küldöttségnek, mely kívánságok teljesítésétől a külföldi hitelezők nem vonakodnának, ha a román kormány és a Népszövetség között pénzügyi egyezség jönne létre.

NEKILENDÜL A POLITIKAI ÉLET

Maniu miniszterelnök visszaérkezett a fővárosba. Kolozsvárról való távozta előtt másfélórás beszélgetést folytatott Vajda Sándorral. Tegnap délután Madgearu pénzügyminiszterrel volt hosszabb tanácskozása. A kormány legfőbb gazdasági bizottsága Maniu elnökletével pénteken ismét összeül, hogy megvitassa egyrészt Lugosianu külföldi jelentéseit, másrészt az olasz-román kereskedelmi ellentétek kibontakozási módjairól tárgyaljon.

Borzalmas bányakatasztrófa Magyarországon

Tizenhárom bányász halt meg a robbanás

Salgótarján, december 29

Az utóbbi évek legnagyobb magyar bányászercsúszása következett be szerdán este a Salgótarjáni Készénbánya Társaság nagymányi telepén.

Az egyik itteni tárnában tizennégy munkás dolgozott, amikor hirtelen robbanás támadt és a munkások közül tizenháromat a helyszínen megölt, egyet pedig olyan sulyosan sebesített meg, hogy felépüléséhez semmi remény nincsen.

A vizsgálat megállapította, hogy a katasztrófát elemi erő, úgynevezett „sújtólég” okozta, ami rendkívül ritkán szokott előfordulni.

A borzalmas robbanás olyan pánikot idézett elő a bányatelepen, hogy karhatalomnak kellett kivonulnia, mert a tárna mélyén elpusztult bányászok hozzátartozói kétségbeesett jeleneteket rendeztek és sokan közülük mindenáron le akartak szállni a robbanás színhelyére.

A halottakat egy segélyosztag hozta fel, amely bányászokból és tűzoltókból állott. Az egyetlen életbenmaradt bányászt még nem sikerült kihallgatni, mert eszméletlenül fekszik.

Kolozsvár munkanélküli törvényt kíván

A független szakszervezeteknek nem engednek beleszólást

Kolozsvár, december 29.

A munkanélküliek segélyezésének kérdésében Kolozsváron ma együttes ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara kereskedő tanácsa, az Ugir, az ipartestület és a szakszervezetek. A közös gyűlésen Chirilla munkügyi inspektor elnökölt.

A gyűlés magáévá tette a kamarák szövetségének a munkanélküli segélyezés tárgyában hangzottatott álláspontját, amely szerint az egy százalékos forgalmi hozzájárulást felelősségben az ipari és kereskedelmi munkaadók, másik felelősségben pedig a munkában levő munkások fizetnek.

A gyűlés azt kérte, hogy ezt az egyszázalé-

kos munkanélküli segélyt, nehozz annak kötelezettsége alól valaki is kibujasson, törvény mondja ki.

Ebből az ülésből folyólag az Ugir körlevelet bocsátott ki, amelyben felhívja az összes gyáriparosokat, hogy a munkanélküliek segélyezésének ügyét támogassák, mert ezzel az ország konszolidálását is elősegítik.

A további tárgyalásokat szombaton folytatják.

A munkások egyrésze elégedetlen a tárgyalásokkal, mert azon csak a szociáldemokraták vehettek részt és arra a független szakszervezetek delegátusait nem hívták meg.

Bármely hó elsején elküldheti a miniszter a rendőrtisztet

Harmincnégy kolozsvári rendőrtiszt perrel fordult a minisztérium ellen

Kolozsvár, december 29.

Kolozsvárra újabb miniszteri rendelkezés érkezett, amelynek értelmében 34 rendőrtisztviselőt a miniszter rendelkezési állományba helyezte.

Ez az elbocsátó miniszteri rendelkezés összefüggésben van az erdélyi rendőrtisztviselők általános inkadrálásával és ennek során került most ez a 34 kolozsvári rendőrtiszt is — „nyugalomba”.

A feltételes rendelkezési állományba helyezett rendőrtisztek nem törődnek bele a miniszteri rendelkezésbe és elhatározták, hogy ellene az ítéltábla közigaz-

gatási szeszziójánál

perrel indítanak,

mert véleményük szerint a miniszteri rendelkezés jogtalan. A rendelet ugyanis kimondja, hogy

a rendőrtisztviselő bármely hónap elsején elbocsátható, de ugyanakkor a miniszter köteles ezeknek az elbocsátott rendőrtiszteknek nyugdíjjogosultságát megállapítani.

Az elbocsátott, helyesebben „feltételes” rendelkezési állományba helyezett rendőrtisztviselők, akiknek legnagyobb száma léka családok, ebbe a miniszteri felfogás-

ba nem akarnak beletörődni, mert sehol, a magánszolgálatban sem divó az, hogy valakit minden felmondás nélkül bármely hónap elsején minden indoklás nélkül elbocsáthassanak és néhány lejjel nyugdíjazzanak.

A miniszteri rendelet — mindettől függetlenül — már csak azért is lehetetlen állapotot teremtené, mert az a rendőrség, ahol a vezető tisztek állása ennyire bizonytalan, nem felelhet meg a közbiztonságnak és nem szolgálhat olyan odaadással, mint amilyen odaadást a közönség rendőrségétől joggal elvár.

Lelejezte a feleségét, mert az asszony nem akart hozzá visszatérni

Budapest, december 29.

Borzalmas gyilkosság színhelye volt a József-körút 19-ik számú bérház egyik lakása. Itt élt Bodzsár István iskolaszolga felesége, aki férjétől már régebbi idő óta külön költözött. Bodzsár többször kérte az asszonyt, térjen vissza hozzá, ez azonban hallani sem akart erről. Tegnap az iskolaszolga ismét megjelent nála és újra felszólította, hogy állítsa vissza a házassági közösséget. Amikor az asszony most sem volt erre hajlandó, Bodzsár hirtelen előrántott zsebéből egy készen tartott, élesre fent konyhakést és azzal, két vágással, a szó szoros értelmében lemetasztette az asszony fejét a törzestől. Bodzsárról, letartóztatásakor kiderült, hogy rablás miatt már régóta körözik.

Ötven százalékos utazási kedvezmény a bukaresti cionista kongresszusra

Bukarest, december 29

A CFR forgalmi igazgatósága a január másodikára és hatodikára között Bukarestben tartandó cionista kongresszusra az ország összes városából kiinduló résztvevők számára, ötven százalékos menet-térti kedvezményt engedélyezett.

A börtön és az akasztófa között dobálódznak Matuskával

Budapest, december 29.

Matuska kiadatásához, mint újabbban értesülünk, az osztrák hatóságok elvben hozzájárultak, kikötötték azonban, hogy, amennyiben a magyar bíróság, a biatorbágyi merényletért, halálra ítélné, az ítélet végrehajtása előtt Matuskát még visszaszolgáltatni tartoznak Ausztriának, hogy megkezdett büntetését ott kiülthesse. Kivégzésére csak ezután kerülhetne sor.

Minden a rómaiaktól függ

Eddig harminc kiló aranyat adott évente Nagybánya, most kétezer kiló aranyat is adhatna, ha volna 120 — milliónk

Abból élünk, amit a régi római rabszolgák dolgoztak

— A B. L. munkatársának je'entése erdélyi körutjáról. —

Nagybánya, december 29.

A sziget—nagybányai autóbusszon, végig a gyönyörű Guttin hegység gyönyörű szepentin útján színet nélkül a devizakorlátozást szidja a kolozsvári kereskedő, aki azért utazott Szigetre, költséget és fáradságot nem kímélve azért tette meg ezt a hosszú és nehéz utat, hogy devizaszükségletét Szigeten fedezhesse. A devizát, azt megkapta, de nem bír beletörödni abba, hogy három napig uton kell lennie, fáradságot kell és tiltott utakon csempészni kell, hogy — külföldi tartozását kifizethesse.

— Miért nincs pénz? — kérde nagy felneveléssel. — Azért nincs pénz, mert nincs elég aranyunk és devizánk. Ha újabb arany és devizamennyiségeket szerezünk, jogunkban lenne újabb bankjegymennyiségeket is kihozni és ebben az esetben nem a szigeti kávéházban bonyolítaná le az ember a maga devizaszükségletét, hanem ember és kereskedő módjára szabadon és becsületesen, a Banca Natoinál.

— Miért nem termelnek többet? — kiáltja most már vad dühvel.

Éppen a Sujur patak völgyébe fordultunk be, a felsőbányai aranybányák mellett „robogunk” el.

— Itt a sok és tele aranybánya! Miért nem bányásznak több aranyat?

Tényleg, — igaz van ennek a kolozsvári dühös embernek — miért nem bányásznak több aranyat?

Krisztus előtt 884-től a flotációs művekig

Madgearunak is van annyi esze, mint a kolozsvári dühös embernek. Éppen a nap járt Nagybányán és megbeszélte Lasarescu János bányagazgatóval, hogy mennyi pénz kellene ahhoz, hogy valamivel több aranyat termeljenek a bányák. Kiderült, hogy

mindössze 120 millió lej investáció kellene és lenne aranyunk.

E pillanatban az északi bányavidéken csak három flotációs dolgozik. A flotációs olyan technikai fejlettség, mint a repülőgép, ha az egyfogatú kordély döcögésével szembe állítják.

Nagybánya, mielőtt flotációs gépekkel dolgozott volna,

havonta és üzemenként mindössze 2 és fél kiló aranyat termelt.

Ma egy flotációs

naponta egy kiló aranyat varázsol elő. Két flotációs már dolgozik, a harmadik, az Erzsébet-bányai rövidesen szintén üzembe kezd: naponta 3 kiló aranyat ad a nagybányai igazgatóság rövidesen.

Ezelőtt havonta két és fél kilót hozott. Flotációt kell tehát venni.

És ezért volt lenn Nagybányán Madgearu, hogy aranyat termeljünk, sokat és folyton termeljünk.

Egy flotációs azonban naponta 100 tonna bányárcet eszik meg.

Száz tonna bányárcet viszont kézi erővel nem lehet kitermelni. Az a primitív forma, hogy kézzel lyukat fúrnak a sziklába és kirobbantják, nem megoldás. Hettek alatt sem kerül elő 100 tonna bányárcet, már pedig Nagybányán, három flotációs üzem esetén naponta háromszáz tonna bányárcet van szüksége.

Etetni kell ezeket az aranyszörnyetegeket és mivel nincs friss érc, most, 1932-ben, elment a bányagazgatóság a régi rómaiakhoz és kölcsönkért tőlük.

Kr. e. 884-ben termelt ércet zuz, olvaszt és mos most arannyá a flotációs.

Mindenki meg akar halni

Krisztus előtt 884-ben aranyat bányásztak a nagybányai aranybányában a rómaiak. Nem úgy bányásztak, mint manapság, hanem egyszerűen megkezdtek a hegy tetejét ásni. Kiásták az ércet és megnezték, van-e benne arany? Amelyik érc felszínén nem csillogott az aranypor, azalatt tovább nem is foglalkoztak, hanem valamelyik kitermelt krátereszerű bányanyílásba behányták. Aranyércet betömtek a nyitva lévő régebbi kráter-lyukakat. Azt várták a devizakorlátozók arra,

hogy ha nem tudnak pénzt elővarázsolni ahhoz, hogy furógépeket és szivattyutelepeket és flotációs műveket létesítsenek, szereznek ércet — a rómaiaktól.

Most ezt a majdnem háromezer esztendősi kihasználatlan aranyércet fejtik. A kráternek a föld alól mentek neki. Megfúrták az összehordott kráter végét, robbantják és

egyetlen robbantás nyomán megindul a háromezer évvel ezelőtti összehányt kőtömeg.

Zubog egy ideig, mennydörög és omlik, aztán ismét elakad. Ujra megfúrták, megrobbantják és mozgásba kényszerítik.

Hihetetlenül veszélyes munka.

Minden évben ott marad a háromezer éves kőek alatt 5—6 ember.

Rengeteg sebesült is évente.

Nem fontos. A fontos, hogy a flotációsok megkapják naponta a maguk száz ton-

Nagybánya évente 100 millió értékű új aranyat ad

Meg kell tehát nyugtatni a kolozsvári kis dühös embert: készül az új arany. Ha mind a három flotációs üzemben lesz és havonta csak 24 napot dolgozik, egy év alatt ki tud termelni 864 kilót.

Egy kiló arany hivatalos beváltási ára 111 ezer 111 lej és 11 bani, azaz a 864 kiló arany kerekben százmiliónak felel meg.

Ha csak három flotációs dolgozik.

De több dolgozik rövidesen. Egy flotációs mindössze 17 millióba kerül. Abból a tervezett 120 milliós investációból jó egy-néhány flotációs kitelik. Egyre több és

Nézzék ezt az arcot!

Egy finom előkelő és barsonypuha arcbőrben rejlik a nő legnagyobb vonzóereje. Hogy mindezt elérje, csak egy dologra kell figyelnie:

Használjon csakis

D'ARGY KRÉM et és **PUDER** t
 az a következő parfümökkel
 TOUTES LES FLEURS
 CHER AMOUR
 TAIFUN

na éremennyiségüket.

Es az embereknek sem fontos. A rendes vajúr naponta átlag 90 lejt kap, amelyből most Madgearu 20—25 százalékot redukálni akar. Aki azonban a római kővek alatt dolgozik, az naponta vagy ötven lejjel többet kap.

Es mindenki a római ércet akarja robbantani, amely vagy ötven lejt hoz, vagy a halált hozza.

Néha a halál is van olyan jó, mint amilyen nagyszerű dolog ötven lejjel többet keresni, mint amennyit a kollektív szerződés a normál munkáért megszab.

több aranyat lehet kitermelni, ha ugyan — a rómaiak győzik.

Mert minden a rómaiaktól függ.

Ahhoz a 120 millió nem elég, hogy a három és esetleg a további flotációkat ércel etesse, tehát a római krátereket kell kibányászni. Ha a rómaiak szorgalmasak voltak: lesz aranyunk, sok lesz és sokáig lesz, ha a rómaiak nem voltak elég szorgalmasak, akkor hamar kifogynak a régi kráterek és a kolozsvári kis dühös ember legközelebb is elmehet Szigetre palatá-csempészést „bűncselekedni”.

Nemcsak a jelen komplikált gazdasági

törvényei determinálják létünket és nemlétünket, hanem a multak is szervesen és szorosan összeforrottak velünk.

Minden tőlünk függ és attól, hogy van-e pénzünk, amellyel pénzt kereshesünk!

Mert rabszolga, aki a követ fejtse, az akad elég, de az a sok millió és milliárd amely ahhoz kellene, hogy a nagybányai felsőbányai és a többi aranybányák étes sék a flotációsokat, nem igen akad.

Ez a 120 millió, ez még csak — ankét Erről még csak beszélnek.

Amíg a flotációsok üzembe kerülnek és a római kőveket, valamennyit, megette a modern ember, akinek nem az élet a fontos, hanem az arany, addig nem döcögő autóbusszon hanem valószínűleg modern repülőgépen utazik majd a kolozsvári kis dühös kereskedő a szigeti valutafrontonra.

Addig minden marad a régiben: a nagybánya, amely a rómaiak munkáját értékesíti. A 38 magánbánya, amely nem tud aranyat termelni, mert nem tud 16 lejt fizetni ugyanazért a dinamitért, mely Pozsonyban csak 58 lejbe kerül és addig úgy lesz, hogy Madgearu minden nap külön megígéri a 120 milliót, amelyből — mint annyi egyéb és sok bölcs dologból — ismét nem lesz semmi.

Halász Sándor

Aukción eladják a Rotschild-család frankfurti műkincseit

Festmények, butorok és gobelinek kerülnek kalapács alá Berlinben

Berlin, december 29

Európa műkereskedői január első napjaiban igen nagyértékű, ritka műkincsek árverésére gyűlnek össze a német fővárosban. Az egyik ismert aukciós cég árverést rendez a Rotschild-család frankfurti kastélyából, a Grüneburgból származó 150 értékű tárgyból. Ezek között vannak Goya, Lancret, Guardi, Longhi, Reynold és más kiváló festők képei, továbbá Falconet, Clodion, Goutierre bronzszobrai, gobelinek, valamint érté-

kes sévresi porcellánok, szőnyegek, XV. és XVI. Lajos korabeli butorok, velencei kristályüvegek és miniatűrök.

Két évvel ezelőtt már tartottak ugyan is Berlinben egy Rotschild-aukciót, amely kielégítő eredménnyel járt. A berlini cég nagy várakozással tekint a most megtartandó árverés elé, mert a legutóbb Párisban rendezett aukción azt a tapasztalatot szereztek, hogy valódi műtértek iránt ma is érdeklődés mutatkozik és a gazdasági depresszió ellenére vevőre talál az igazi műtárgyak.

Mindenki pénzt hamisít

12 éves pénzhamisító

A fiatal pénzgyáros csak kétlejesekkel kísérletezett

Csikszereda, december 29.

A pénzhamisítási láz odáig fokozódott, hogy már a gyermekek is bele avatkoznak a „nagyok dolgába” és ők is pénzt gyártanak. A csikszérvizi csendőrségén feljelentést tett a község egyik kereskedője, hogy György József nevű 12 éves legényke nála hamis két lejesekkel akart vásárolni. Az információ nyomán házkutatást tartottak György Imre mechanikusnál, a gyermek apjánál. Itt 30 darab primitív elállított két lejes pénzdarabot találtak és egy cipőkrémes dobozba kiöntött kislét.

Az eredmény nyomán nyomban letartóztatták a gyermeket és apját is. A kihallgatás során a 12 éves György József beismerte, hogy

a két lejeseket ő hamisította.

Ömot öntött a cipőkrémes dobozba, majd egy két lejes belevert kalapáccsal és ily módon állította elő a primitív pénzdarabokat. Apja egyáltalán nem tudott semmit bűnéről.

Magyaráztatul azt hozta fel, hogy a karácsonyi ünnepekre egyetlen leje sem volt.

Apja is nyomorúságban, munka nélkül tengődik s így más uton nem tudott pénzhez jutni. Hallotta, hogy mostanában nagyon sokan csinálnak pénzt. Ő is megpróbálta.

A fiu apja vallomásaiban fenntartja, hogy gyermeke pénzhamisításáról semmit sem tudott. Ennek ellenére mindkettőjü-

ket átkísérték a csikszérvizi ügyészségre.

Ugyanakkor a csikszérvizi rendőrség szintén pénzhamisítókat fogott. Miklós Gyula kereskedő feljelentést tett, hogy a csikszérvizi vásáron hamis százlejeses fizetett valaki. A bevezetett nyomozás szálai Gyimes felé vezettek. Sikertől is letartóztatták Dumitru Péter és Constantin csigési gazdákat, akiknél

nagyobb mennyiségű hamis száz lejeset és kisléket találtak.

Ugyanakkor a moinești rendőrség elfogta Dumitru Péter feleségét, aki ott igyekezett a férje által készített hamis százlejeseken tuladni. A pénzhamisítók munkakörülményeiből folyó kibíratatlan nyomorukkal indokolják tettüket. Mindharmukat átadták az ügyészségnek.

— Elhíztott egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvizkura hatalmasan előmozdítja a bélműködést, a testet könnyedé teszi s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Az orvosi szakirodalom kimutatja, hogy a Ferenc József viz a máj és a végbél felé irányuló vértóvulásoknál, valamint aranyércnél és prosztatájoknál is áldásos hatást fejt ki. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az olaszokat kellemetlen meglepetés érte most épült legnagyobb hajójuknak, a Normandiának az első próbatúja alkalmával. Kiderült ugyanis, hogy a Normandia, amely a világ legnagyobb hajója, tulságosan nagy a Suez-csatorna számára és nem tud átkelni a csatornán. Ha tehát a Normandia Indiába akarna menni, egész Afrikát körül kellene hajóznia.

ASTRA MOZGÓ BRASSÓ

Szerencsés ujesztendőt kíván a n. é. közönségnek és közli, hogy újév alkalmával be fogja mutatni a legszebb és legsikerültebb „Uta”-filmek egyikét. — A film fut dec. 30-ától:

„A LEGSZEBB KALAND”

a vidámalandok szövevénye izgalmas cselekmény keretében. — Főszerepben Nagy Kató, Wolf Albach-Retty, Otto Walburg, Adele Sandrock, Ida Wüst, Alfred Abel. Ha az ujesztendőt vidám hangulatban akarja eltölteni, nézze meg ezt a filmet, amely Önnek is A LEGSZEBB KALANDOT jelenti.

VILÁGPOLITIKA

A világmegváltó terv

(.) Minden sarki fűszeresnek megvan a maga világmegváltó terve. Az emberiség nemcsak deflációs és inflációs pártokra szakadt, hanem millió és millió apróbb szektára is, amely szekták tantételeire azután esküsznek a hívek.

Ez a nagy megváltási láz érthető is. Bajban vagyunk, mindannyian megértünk az utolsó kenetere és évszázad csodálkozással nézzük a nagy politikai porondot, amelyen még mindig nem jelent meg a megváltó. Eddig mindig csak a kis emberek nagy tervei akarták a világot szanálni, most végre elérkezünk oda, hogy a nagy emberek kis tervei is komolyak és meggondolkoztatók. Keynes, a világhírű angol pénzügyi szakértő új tervét, a "rét adják ma a távirati irodák. Ez a terv azért rendkívüli, mert felruga a hipotetikus álláspont gerincét és egészen új alapokon indul utnak.

Az uton való elindulás azonban nem jelenti még azt, hogy a vándor célhoz is ér.

Keynes feldobott kővért nem merjük azt állítani, hogy földet is ér.

Az új terv csak azért érdekes, mert nem hasonlít a régiekhez és az eddigiekhez. Keynes le akar térni az arany-alapról. Merészen és gerincesen azonban ő sem meri a régi bálványt odahagyni, de abban a jelképszerűségben, ahogyan az arany, mint a pénz bázisát fenntartja, nincs már hit, csak inkább valamennyi piaci, ha van. Aranybizonylatokat kell kibocsátani, — mondja Keynes. A Nemzetközi Fizetések Bankja, vagy esetleg egy újonnan alakítandó nemzetközi bank bocsássa ki ezeket az aranybizonylatokat és ossza szét az egyes államok között. Az államok azután ezeknek az aranybizonylatoknak alapján ugyanúgy bankjegyeket nyomathatnának, min ahogyan eddig aranykészletek alapján nyomtathatták a bankjegyeket.

Keynes öt milliárd dollár értékben akar aranybizonylatokat nyomtatni és ezeket a bizonylatokat aranyos kóda szerint osztaná ki az egyes államok Jegybankjai között. Az arany szabályának megállapításáról még nincs jelentés, de minden valószínűség szerint minden állam ugyanolyan arányban kapna aranybizonylatot, mint amilyen arányban a többi államokhoz viszonyítottan a pillanatban aranykészlete van.

Keynes megállapítja, hogy ha öt milliárd dollár értékű aranybizonylat alapján a Jegybankok az egyes államok stabilizációs szerződésének szellemében bankjegyet bocsátanak ki, Európa és az egész világ jó egy néhány esztendőre megszabadulna minden deviza gondjától és nem kényszerülne arra, hogy e jelenleg divó deviza-kényszergazdálkodást fenntartsa.

Keynesnek tökéletesen igaza van, mert voltaképpen inflációt akar és az infláció tényleg kitűnő eszköz arra, hogy az államok és annak polgárai „jó egy néhány évre” devizagondjaiktól megszabaduljanak. Ez az infláció tulajdonképpen nem jelent csak annyit, hogy ezután minden állam Jegybankjának egyenlő arányban több pénze lesz és így az arany nem változik ugyan, de nem változik a termelés dinamikája sem és a fogyasztás ritmusa ugyiszintén nem.

Azzal, hogy Románia nem 23—24 milliárd bankjegyet forgat, hanem negyvenet, vagy ötvenet, lényegében nem jutott munkához, keresettség és fogyasztóképességhez az agrárius, aki nem tudja természetesen értékesíteni és az az ipari termelés, amely nem tudja produktumát Románia felé exportálni.

Keynes csak onnan magaslól látja az élet dinamikáját. Csak az államok egymásközötti surlódásának idegtépő recsegését hallja és nem hallja a termelés ütemének szivertépő nyöszörgését, amelyen mit sem változtat az, hogy az államok egymásnak fizetnek-e és a polgárok az államnak adóznak-e? Minden megváltó terv, amely csak a pénz és az arany körül táncol, nem átfogó koncepciója gondolat. A pénzben kifejezett válság csak azért jelentkezik, mert előtte és előbb a termelés válsága jelentkezett, amiből logikusan csak az a következtetést lehet levonni, hogy abban a pillanatban, amelyben a termelés válságát megoldják, — aranybizonylat nélkül is, — megoldódik a fizető eszközök válsága.

Abban a pillanatban, amelyben Keynes kitalálja, hogy a gépek és a racionális termelés folytán a gyárból leépített munkás, akinek nincs betevő falatja, hogyan tudja megvenni azt a cipőt, amelyet nélküle és munkája nélkül termelt a gép, nincs szükség aranybizonylatra és mesterséges pénzszerzésre. Ma az a helyzet, hogy az ipar racionalizálása az utóbbi dobta az iparban foglalkoztatott munkástömegeket és az ipar mégis most megvan sértve, halálosan megvan sértve, hogy az a munkás, akit éppen ő tett kenyéreltlen és tett munkanélkülivé, nem akarja megvenni azokat a cipőhegyeket, amelyeket a gép iradatlan mennyiségben a piacra dob.

A nagy politikai koponyák egytől-egyig azon a véleményen vannak, hogy a „devizagondoktól” kell az államokat megszabadítani.

A tanítónő a gőzzel kísérletezett, két gyermek súlyosan megsebesült

Mi történt a csikszeredai állami elemi iskolában

Csikszereda, december 29. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a csikszeredai állami iskolában, ahol Vlad Otília tanítónő természetföldrajzi órán a gőzről tartott előadást a gyermekeknek s hogy magyarázatát kísérleti úton szemléltesse, egy edényben benzint gyújtott meg s feleje egy vízzel telt üvegedényt helyezett. Az üvegedény csakhamar szétpattant s néhány csepp víz az égő benzinbe esett, ami robbanást idézett elő.

A katedra körül álló gyermekek közül Enescu I. és Bermann Eliz sebesült meg súlyosabban, akiket az igazgató részletes első segélyben s egyben lelkükre kötötte, hogy a szerencsétlenségről egy szót se szóljanak sehol, „mert baj lesz”.

Az egyik tanuló sebesülése különben olyan súlyos, hogy még mindig az ágyat őrzi. Alig hisszük, hogy erről a szerencsétlenségről az illetékes hatóságok tudnának.

Olaszország és Albánia vámuniót kötnek

Olaszország meg akarja vetni a lábát a Balkánon
Riadalom az európai diplomáciában

Belgrád, december 29.

Tegnap megbízhatatlan hírek keringtek arról, hogy Olaszország és Albánia tárgyalásokat kezdetek, amelyeknek kifejezett céljuk az, hogy

Olaszország és Albánia között vámunió jöjjön létre.

Ezeket a híreket tegnap Európa sajtója még nem vette komolyan, mert a tárgyalások stádiumáról egyik állam sem adott ki hivatalos jelentést.

Ez a hivatalos jelentés máig sem érkezett meg ugyan, de ennek ellenére is az olasz-albán vámunióról felmerült híreket most már az egész világsajtó a legkomolyabban pertraktálja és azokhoz a legkomolyabb kombinációkat fűzi. Ugy Romának, mint Tiránának kellemetlen, hogy e kezdetleges tárgyalásokról idő előtt pattantak ki a hírek és ezért mindkét állam sajtóirodája cáfolja mintha a két állam között ilyen szellemű tárgyalások kezdődtek volna. A cáfolatok ellenére is a szerb sajtó továbbra is fenntartja, hogy a tárgyalások folytak, sőt azt állítja, hogy

ezek a tárgyalások eredményre is jutottak.

A szerb sajtó szerint Olaszország meg akarja vetni a lábát a Balkánon előbb olyan formában, hogy Albániával vám-

uniót köt,

kesőbb pedig ezt a vámuniót úgy szélesíti ki, hogy Albániát teljesen annektálja.

és Olaszország gazdasági és politikai szervezetébe bekebelezi. A szerb sajtó természetesen oda konkludál, hogy Albánia függetlensége és önállósága nemcsak Albánia érdeke, hanem nemzetközi érdek is és éppen ezért felhívja Európa diplomáciáját, hogy ez ellen a „rierényei” ellen teljes erejével lépjen fel.

Az olasz lapok — mintegy parancsszóra — nem foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a vámuniós tárgyalások tényleg folynak-e avagy nem, hanem kizárólag Albánia vádjával szemben replikóznak és megállapítják, hogy Szerbia felelősen. Elfelejtette azt, hogy annak idején Szerbia megszállta Albániát és ez alkalommal nem hivatkozott arra, hogy Albánia függetlensége egyrészt a Balkán, másrészt pedig a nemzetközi politika érdeke.

Annai bizonyos, hogy az albán-olasz vámunió a Balkán egyensúlyi helyzetét tényleg lényegesen megváltoztatná. A Balkán ma tiszta francia befolyás alatt áll és így a francia érdekeket is kontrakározná, ha Olaszország balkáni politikája ennnyire felerősödne.

Hogyan szabadult meg a gillotintól Guy Davin, a szajnaparti „gangsster”, aki barátját Richard Wallt, az amerikai gangszttert meggyilkolta

(Képek egy szenzációs per esküdtszéki tárgyalásáról)

Páris, december 29.

Nagy per. Lélektanilag érdekes. Ezért is mozgatja meg mindazokat, akiket hivatásbellel érdekelnek a társadalom elcsúszottjai, a bűnösök és lelki bomlottak. A versaillesi törvényszék termében, ahol a tárgyalás három napon át folyik, nem egy híres író és festő követi Guy Davin-ek, ennek az „uri gangsster”-nek perét. Hogy csak egy-kettőt említsünk: a híres angol író: Somerset Maugham mellett, Jean Tharaud figyeli ennek a drámanak aktív és mindvégig ellenszenves szereplőjét.

Mert ez a fiatal gyilkos valóban ellenszenves. Az egész pökhendi magatartása, gunyos, sőt kihívó arcjátéka, egy-egy odavetett szemtelen felelete, sőt legtöbbször egész „személytelen” közönye, mások meg a terem számára „játszott” viselkedése, hozzájárulnak ahhoz, hogy senki nem érez vele szemben részvétet. Pedig egy fiatal 26 éves „férj” van itt szó. És ilyenkor — a „tömeg” elfelejtve az áldozatot, mindig hajlandó az élő „gyilkos”-t is menteni.

ni és ezért csakis a fizetési eszközök rekonstrukciójával foglalkoznak, de nem látják közben, hogy a termelési és elosztási rendben vannak a mélyen szántó és bennük vannak a primár hibák és így a termelés átszervezésével, az elosztás koncepciójának megváltoztatásával nem sokat törődnek.

Itt-ott gyenge és fél-eredményű etatizmussal kísérleteznek ugyan, de ezek a fából vaskarikák, — mint az egyre jobban sokasodó évek

itt, kétszeresen indokolt az áldozatot „elfelejteni”. Mint ahogy vélelőn, akaratlanul meg is tették. Maga az ügyész, az elnök is.

Mert önkéntelen is úgy adódott, hogy ebben a pörben, Guy Davin etikai bűnét tárgyalta... az áldozat alakja egész háttérben maradt, mint egy elmosódott, sötét kép. Voltaképp sötét alak volt Richard Wallt, a meggyilkolt amerikai.

URI GANGSZTEREK

Erkölcsi értelemben, egyforma Davin-nel. Mindketten produktumai egy bomladozó társadalomnak, munkát kerülő, semmittevő, urizáló naplopók. Akik soha nem dolgoztak, nem kinlódta, akiknek élete a bárok, dancigók és kártya-klubok között folyt le, akik elegáns körben léhaskodtak. Autót vezettek és autót loptak. Mint tette Guy Davin és tette Wallt. Akik a lopott autót eladták és ha tehették, retikülöket is loptak. Nem, mert kenyérre kellett, de a nőkre és kártyára. Nem a nyomor vitte őket a bűnbe, de az „amorálitásuk”. Ezt a tézist dolgozza ki Davin védelmére a párisi ügyvédek egyik legkiválóbbja:

is bizonyítják, — nem sokat érnek. Az állami beavatkozás nyomán még nem alakul ki a világmegváltó terv és ennek megfelelően annál kevésbé alakulhat ki Keynes aranybizonylati nyomán.

A világmegváltó terv nem született meg, de — tagadhatlan, — vajdudik már.

Keynes sem szülte meg. Valamelyik sarki fűszeres — lehet? — még megszüli.

Maurice Garcon. Nem is menti védencét, nem is állítja be, mint egy pillanatnyi eltévelyedés áldozatát. Inkább rámutat Davin erkölcsi romlottságára. A hazug gyermek alakját rajzolja meg és felvázolja a diákot, aki az apját lopja és az anyját még ütlegeti is. Ilyen adottságokkal, az elkényeztetett, „uri fiu”-nak utja meg van jelölve. Ez csak a gyilkossághoz vezethet.

A HALALOS AUTÓ-SETA

Egy éve éppen, december utolsó napjai egyiken, Davin és Wallt, néhány hasonvágásu pajtással, a déli órákban „apérteztek” egy divatos bár pultjához dölve és „üzletekről” beszéltek. Tárgyaltak és kombináltak. Wallt, aki homályos amerikai multja után, néhány hónap előtt bukkant fel a „párisi dzsungelben”, — 300 dollárt mutatott, amit be akart váltani, „Majd én elintézem neked”, ajánlkozott Davin. Az amerikai gyanútlanul adta oda a pénzt, Davin valamelyik lopott autót elrobbantott és még ebéd előtt átadott barátjának 7 ezer frankot, de már akkor a zsebében volt a sebtiben vásárolt revolver és fejében a terv, hogy megszerzi a pénzt. Mert bár Guy Davin a szülei villája mellett levő kis pavillonban lakott fiatal feleségével, állandóan pénzzavarok bontották meg az amugy is rosszul alapozott családi harmóniát.

Vidám volt az ebéd, melyet a beváltott pénzzel — kokain eladásból származott „keresmény” volt, — hangos, jókedvű társaság fogyasztott el.

Ebéd után, az elegáns Guy Davin, a legutóbb lopott csinos Cadillacján séta-autózást indítványozott Richard Wallt-nak.

Ami ezután jön, már háborzongató, mint egy sötét amerikai detektív dráma. Az autó finoman gördül ki az Etoile negyedből. Irány: a Kukulai erdő. Kellemes, jó levegő van, az elfogyasztott italok után jóleső a hűvösség. Délután három óra. A zöld fák alatt lassít az autó. Davin pajtáskodva, kedves mozdulattal félkézzel átölelte barátját, — a másikkal vezet a kocsi. — Gyorsan, egymásután három lövést ad le. Wallt Richard szóltanul összecsuplik: halott. A jóbarát bámulatos hidegvérrel el se engedte a volánt. Még világos van. Davin, egy-egy járókelővel találkozik: folytatja sétáját, mellette a meggyilkolt ülő helyzetben mintha aludna. És megvárja a szürkületet, hogy egy közben vásárolt olóval levágja a halott ruháit, kilopja pénztárcáját, meztelenre vetkőztesse áldozatát. Ekkor ránti a benzintartály tartalmát a halott öltönyére és folytatja útját a Szajnáig, ahol a Triel-i hídnál hatalmas lendülettel bedobja a vízbe a holttestet.

Mindezt a legnagyobb hidegvérrel, közönyvel és elvetemültséggel. És hazaérve, — nyakendő és gallér, meg mellény nélkül, — melyeket az áruló vérfoltok miatt szintén felejtett — jó étvágygal ült le vacsorázni. Másnap pedig visszament a Vincennes-i erdőbe, ahol a lopott autót nekivezette egy fának, — hogy véletlen szerencsétlenségnek minősítsék, ha valahogy rátalálnak.

Három nap után elfogták. Mindent bevallott. Már mindegy neki. Most, itt a tárgyaláson szinte biztos a halálos ítéletben. Talár ezért is a fennhéjázó nemtörődomség. És ezért is van ügyvédjének végtelenül nehéz helyzete. A felvonult tanúk: egy szegény, kis jelentéktelen, bár csinos fiatal asszonyka, a feleség, a sirástól nem tud beszélni. Az anyja, még ma is szép, mutató nő, aki kissé teatralis módon a fia iránti gyengeségét hozza fel mentésül.

A tanuskodó „barátok” mind a Guy Davinnek tipusához tartozó ficsurak, nem lendítenek semmit a tárgyaláson.

Guy Davin mindvégig, a négy napon át tartó izgalmas atmoszférájában, szemtelenül nyugodt maradt. Viccelt az örökkel, közbeszólt az ügyész vádbeszéde alatt, vagy unottan ásitott, az órára nézve, mint akinek elég volt ebből a komédiából. Pedig az ő fejére ment a játék. Semmitmondó tucat arc; ugynevezett csinos fiú. Most is gondosan van öltözve. Néha egy-egy porszemét fúj le a kabátjáról, — jól szabott sötétkéi öltönyben van, — és igazít egyet a nyakkendőjén. És újra ásit...

Egy kicsit körülnéz, mialatt Maurice Garcon mesterien felépített védő beszédét mondja. Ez mindenkit megráz. Még a zsűrit is, akiket pedig úgy látszik, erős hatással volt az ügyész „halált kérő” beszéde.

Hogy Guy Davin, ez az uri bandita meguszta a gillotint, csak Maurice Garcon remek érvelésének köszönheti. Aki szerint: Guy Davin „felelőtlen” „amorális”, aki, mint egy ösztönös állat, élt 26 évig a párisi dzsungelben szabadon, fékezetlenül... sem törvényt, se autoritást, se szülőket nem respektálva. Beszámíthatatlan. Ez a védelmi főtámpont. És mint beszámíthatatlanul kezeljük ezt a megtévelyedet, — kéri az ügyvéd a zsűrit, — mert beteg embert nem lehet halállal büntetni.

— Maurice Garcon megmentette Guy Davin a gillotintól. A zsűri 7 szavazattal 5 ellen, — életfogytiglani kényszermunkára ítélte a gyilkost. Guy Davin, aki világéletében nem dolgozott, — látszólag ennek a megoldásnak nem is örült. Vont egyet a vállán, mikor az ítéletet kibírdették.

Két asszony és egy öreg férfi: az apa... künn a keskeny folyosón sirtak.

Mándy Ilona

HIREK

Elefánt

A budapesti állatkert egyik elefántja tegnap egy kis elefántot hozott a világra. Szülés után az anyaelefánt agyontaposta ujszülött kölykét.

Ott künn' a sok ketrec között,
ahová mély gyász költözött,
mindenkinek eszébe jutsz...
Zokog a viziló s a strucc
s a gyászborult állatok
most kondolálnak nálatok:
Oly ifju volt szegényke még,
Frau Elefánt, mily' veszteség!
Anyád mégsem nyugszik bele,
bár ez talán a sors jele!

Az „elefánt” nem cikk ma már
s ki annak születik: számár!
Az idők változtak, na lám:
„Somér” lett minden gardedám!
Mert manapság az „ifju pár”
csupán diszkret kettesbe jár —
Halálot így cseppel se bánt,
légy inkább döglött elefánt,
mert az biztos boldogabb ám,
mint néhány élő gardedám!

NEMES FERENC

Brassói levél a brassóiakhoz

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur!

Minden esztendőben felkeresem Brassót, hogy áldozzak a téli sport iránti szenvedélyemnek ezen a gyönyörű vidéken.

Régóta tapasztalom, hogy nem vagyok az egyedüli, sok százan, sőt talán több ezren is vagyunk, akik a tél egy részét itt töltjük. Természetesen az is régi megfigyelésem, hogy a turisták egyesületén kívül az illetékes ténylezők alig törődnek Brassó város idegenforgalmával, amely tudomásom szerint nyáron is nagyon jelentékeny.

Furcsa, hogy nekem, az idegennek, kell a figyelmet felhívni arra, hogy ezt a nagyszerű adottságot okos dolog volna okosabban hasznosítani. Először is egy kis propaganda, aztán egy kis figyelem. Olcsóbb szálloda, olcsóbb ellátás, amiket mind meg lehetne szervezni.

Most, hogy a pénzhányhoz a hóhiány is csatlakozott, napokat töltöttem a városban és hallatlanul érdekes megfigyelést tettem:

Ezt a várost angyalok számára építették. Ebben a városban teljességgel hiányzanak azok a kis közintézmények, amelyek nagyon is emberi cselekedetek elintézését szolgálják.

Hogy azonban mégsem kizárólag angyalok élnek itt, azt megállapítottam abból, hogy a belváros utcáinak aszfaltjai is tele vannak azokkal a különös ikerképekkel, amelyeknek körvonalai ugyanolyan rendszertelenséggel alakulnak ki, mint mondjuk azok, amelyeket a békeszerződések alkalmával rajzoltak.

Meg kell állapítani, hogy ebben a városban egész furcsa egyenlőség uralkodik. Itt a „német szabad”, „magyar szabad” stb. úgy értelmeztetik, hogy: rominnak, németnek és magyarnak egyaránt szabad.

Egyenesen utálatos Brassó utcáin közlekedni és ha valakinek nem közömbös, hogy hova és mibe lép, egészen jól begyakorolhatja magát a ritmikus tornára.

Ezen az állapoton sürgősen segíteni kell. Ugy tudom, rövidesen az új vilátnyírási pont révén fényárba borul a város, ami a régi demokrácia fenntartásával teljesen összeférhetetlennek látszik. Legalább is nagyon kellemetlen lesz.

Üdvözléssel:

EGY TÉLI VENDEG

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint lényeges változásra nincs kilátás.

— JÓL DOLGOZNAK AZ UTAZÓTOLVÁJOK. Temesvárról jelentik: Dr. Müller László temesvári utazó feljelentést tett az ottani rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a segésvári állomáson ellopták irattáskáját, a melyben 26 ezer lej készpénz és összes üzleti iratai voltak. A nyomozás megindult.

★ BIZOMÁNYOSAINK FIGYELMÉBE! Tekintve, hogy naptáraink iránt új-
év körül egyre erősödik a kereslet, kér-
jük mindazokat a bizományosokat, akik-
nél a már kiküldött mennyiség elfo-
gyott, adják fel azonnal további nap-
tárrendeléseiket. Brassói Lapok Könyv-
osztálya.

MADAME CHEVALIER LESZ JEANETTE MACDONALDBÓL

A két világhírű filmsztár rövidesen házasságot köt

Páris, december hó 29

Maurice Chevalier, a mozijáró közön-
ség dédelgetett kedvence követi kollégái
nősülési mániáját s másodsor is a házas-
ság révébe evez.

A népszerű művész Jeanette Macdo-
naldot, a „legszebb hangú filmszínész-
nőt” szemelte ki élete párjává, a kivel a
hír szerint már jegyet is váltott.

A két sztár az utóbbi időben tulságosan
sokat szerepelt együtt a szentimentális
happy-endes filmekben s így nem megle-
petés, hogy a sok megjátszott szerelmet
valódi is követi.

Chevaliernak ezidőszere még Yvonne
Valée a felesége, akitől azonban csakha-
mar elválí. A válóper után előzetes meg-
beszélés szerint azonnal megtartják az
esküvőt.

— ONGYILKOSSÁGI KISÉRLET
UTÁN HALÁLOS ÍTELET. November
hónapban egy Joseph Powell nevű har-
minchárom éves londoni hivatalnok szív-
bajos feleségével együtt öngyilkosságot
kísérlet meg. A férj kinyitotta a gázsa-
pot és várták a halált, de csak az asz-
zony pusztult el, míg Powell életben ma-
radt. A londoni esküdtbírósa a halál-
tól megmentett férjet bűnösnek mondta
ki gyilkosság büntetében és halálra ítél-
te.

— TILTOTT MŰTÉT. Temesvárról jelentik:
A temesvári mentők tegnap délután életveszé-
lyes állapotban kórházba szállították Raseli
Mária jászsevári leányt. Az orvosi vizsgálat
megállapította, hogy a leányon Grünfeld
Linka bábasszony tiltott műtétet hajtott
végre. A műtét gondatlanul történt, ami-
nek következtében a leány vérmérgezést ka-
pott. Állapota az orvosi vélemények szerint
reménytelen.

— UJRA LEROMBOLTAK DALMA-
CIABAN EGY OLASZ ORSZÁGOT. Rómából
jelentik: Ideérkezett hírek szerint
a trauai országnak lerombolása után
legutóbb Siniben zúzták össze az ottani
kaszárnya falába elhelyezett olasz orosz-
lán-műemléket. Az inzultus úgy történt,
hogy előbb egy szerb katona kalapáccsal
megrongálta, mire a városi tanács elren-
delte a műemlék leszerelését és elszállí-
tását. Erre azonban nem kerülhetett sor,
mert a szerb érzelmű munkások leszerel-
és helyett a műemléket pozdorjává tör-
ték.

— A BRASSÓI TUNTETŐK KÖZÜL CSAK
EGY MUNKÁS MARADT ÖRIZETBEN. Mint
tegnap megtört, a brassói kommunista tün-
tetések miatt letartóztatott nyolc munkást és
dr. Kahána Ernő orvost szerdán délután a
rendőrségről átszállították az ügyészségre. Itt
rövid kihallgatás után Popovici főügyész
mindannyiukat szabadlábra helyezte, mind-
össze Pikét Mihálynak, — akit hatóság elleni
erőszakkal is vádolnak, — kérte az előzetes
letartóztatását. A törvényszék csütörtökön
megerősítette Pikét letartóztatási végzését.

— HOLTTEST AZ ORSZÁGUTON.
Déváról jelentik: Csígmó községtől mint-
egy 500 méter távolságra, egy holttestre
bukkantuk. A halott fején több késszu-
rnyomra látszott. A halottban Dávid
Salamon, Boj-községbeli 70 éves lakosra
ismertek rá, de hogy hogyan került a

hulla Csígmó község közelébe és ki kö-
vette el a gyilkosságot, erre semmi adat
nincs. A csendőrség a vizsgálatot beve-
zette.

— A POLGÁRMESTER NEM FOGADJA
A MUNKANÉLKÜLIEKET. Nagyváradról je-
lentik: A nagyvárad nyugdíjasok küldöttsé-
ge felkereste Egy polgármestert és elpana-
szolták, hogy a pénzügyigazgatóság nem fo-
lyósította a beígért nyolcszáz ezer lejt és így
ismét nyugdíj nélkül maradtak. A nyugdíja-
sokkal egyidejűleg a munkanélküliek is be-
akartak menni a polgármesterhez, Egy azon-
ban nem fogadta őket.

— BETÖRŐ HITLERISTÁK. A né-
metországi Wolmarsteinben letartóztat-
tak négy nemzeti szocialistát, mert ki-
derült, hogy számos betörést követtek el.
Ezzel kapcsolatban házkutatást tartottak
a náci wolmarsteini párhelyiségében és
ott megtalálták a lopásból eredő tár-
gyakat. A pártotthont hatóságilag lepe-
csélték. A letartóztatottak beismerték,
hogy a napokban látszólagos támadást
akartak intézni egy velük összeköttetés-
ben álló hivatalnok ellen, aki ezzel a
színeli rablással akarta a pénzhányt
magyaraztatni adni.

— SAJÁT MAGÁT SEBESÍTETTE MEG
AZ ÉJJELEI ŐR. Temesvárról jelentik: Köny-
nyen végzetessé válható szerencsétlenség tör-
tént tegnap éjszaka Temesváron. Kőváry Ká-
roly 40 éves éjjeli őr szokásos körútját vé-
gezte. Az éjjeli őr kezében töltött flóbertet
szorongatott, amely a földre esett és ott el-
sült. A golyók a bakter alsó testrészebe fu-
ródtak és több helyen megsebesítették. Kővá-
ryt kórházba szállították, ahol műtétet haj-
tanak rajta végre.

— KOMMUNISTA RÖPIRATOKKAL
ÁRASZTOTTAK EL BIHARMEGYÉT. Nagy-
váradról jelentik: Bihar megye több közsé-
gében heves kommunista agitáció folyt. A fal-
vakat valósággal elárasztották kommunista
tendenciájú röpiratokkal, brosúrákkal, ame-
lyeket lefogalt a rendőrség. A röpcédulák kö-
zött olyan kiáltványokat is találtak, amelye-
ket az ismeretlen szervezők egyenesen a pa-
rasztkhoz és a földmunkásokhoz intéztek. A
sziguranca széleskörű nyomozást indított.

— SZERELMI DRÁMA KÉT HALOTTAL.
Nagyváradról jelentik: Véres szerelmi dráma
játérodott le a biharmegyei Szentimre köz-
ségben, ahol Pop Imre huszonöt éves legény
szülei távollétében felkereste régi szerelme-

Értesítés

Óriási áldozatok árán sikerült megszerezni Greta Garbo utolsó film-
jét, amelynek címe: „Emberek a hotelben”, amely Vicki Baum „Grand
Hotel” című világhírű regénye nyomán készült és amely az utóbbi évek
legmonumentálisabb filmalkotása.

A LUX MOZGÓ
igazgatósága.

sét, a tizennyolc éves Török Lujzát, akit zseb-
késével úgy szíven szúrt, hogy az azonnal
szörnyethalt. A gyilkos legény ezután haza-
rohant és a házuk padlásán felakasztotta ma-
gát. A fiatalok szerelme elé szülőik akadá-
lyokat gördítettek és a legény ezért határozta
el, hogy végez magával és szerelmesével.

— ÉRDEKES FILM A GYERMEK-
NEVELÉS RÖL. Berlinben amerikai
filmet mutattak be, amely a gyermek-
nevelés problémájához kíván irányító-
lag hozzájárulni. A film, a téma beállí-
tásával azt vitatja, hogy hibás az a
nevelési rendszer, amely mindenáron
„jó” gyermeket akar nevelni, mert a
gyermeknek éppen úgy meg kell
a veszedelmes évet, mint a kamaszkor-
nak. Ez az elv, amit a film a témá-
jával kíván igazolni. Ez alatt természet-
esen nem azt értik, hogy a gyermeket
szabadon kell hagyni: hadd keresse
öztőneit, hanem azt, hogy egy-egy
gyermekes csínyért, amelyből hiány-
zik a gonosz ösztön vagy szándék, ne
büntessék megértellen ridegséggel és
szigorúsággal. A filmnek egyébként
Berlinben nagy sikere volt, különösen
két bábajos gyermekszereplője révén.

— BÉCSBEN ELLENŐRZIK A NYIL-
VÁNOS TELEFONON LEFOLYTA-
TOTT BESZÉLGETÉSEKET. Mivel
Bécsben sokan visszaélnék az automata-
telefon diszkreciójával és részben álhire-
ket terjesztenek, részben pedig egyes
büntényeket is nyugodtan beszélnek meg
egymással a cinkosok telefonon keresz-
tül, a bécsi rendőrség kívánságára a pos-
taigazgatóság egy eszméi tisztviselőt al-
kalmazott most kizárólag abból a célból,
hogy ezeket a telefonbeszélgetéseket a
felek tudta nélkül figyeljék és kihallgas-
sák.

— ELHALASZTOTTÁK A MEZŐGAZ-
DASÁGI KAMARAI VÁLASZTÁST. A
feloszlott esikmegyei mezőgazdasági
kamara új választását a miniszter már a
feloszlató végzésben január 11-ére tűzte
ki. Most e tisztán gazdasági kérdésben,
amibe politikát egyáltalán nem volna
szabad keverni, újból a politika érvénye-
sült. Köztudomásu, hogy a kamara vá-
lasztott tagjait azért nem erősítették
meg, hogy a választások alatt tevékeny-
séget kifejtett nemzeti parasztpárti ko-
rifeusokat megjutalmazza. Ugy lát-
szik, a három hónapos uralom igen ke-
vés volt s így meghosszabbították annak
az interimbizottságnak az életét, amely
nek a 96 százalékan magyar lakosságú
Csikban, csak hat magyar tagja van. Az
újabb választási terminust, melyet ezek-
után újból el fognak halasztani, márci-
us 11-ikében állapította meg a minis-
ter. Egyszer már ideje volna belátni,
hogy legalább közgazdasági ügyekbe ne
vonszolja bele az átkos politikát.

— SZÁZAS CSOPORTOKBAN KI-
SERIK A SZÉKELYEKET A TÖMLÖC-
BE. Csikszederéről jelentik: A Székely-
föld nyonórát semmi jellemző job-
ban, minthogy az erdőkíhágásokért 1-
200 lejre büntetett egyének még ezt az
összeget sem tudják megfizetni, hanem
inkább börtönbe vitetik magukat. Az
igazságügyminiszter egyik rendelkezése
értelmében, mely szerint az összes bíró-
sági bírságokat azonnal be kell hajtani
vagy letétetni, most négyes sorokban szá-
zával viszik a székelyeket tömlőbe, mert
fizetni nem tudnak. A székely életkérdé-
se a fa. Csak ebből tud valamelyes ösz-
szeget kisorsítani. A bürokrácia oly
nagy e téren, hogy sok esetben saját fá-
ját is lopnia kell, mert a takszák és más
sallangok megfizetésére nincs pénze. Így
amíg erdő lesz a Székelyföldön, addig
erdőkíhágás is lesz. Nincs az a falu,
amelyben legalább 50-60 ember meg ne
volna bírságolva ilyen kihágásért. Más-
kor a kis összegeket kifizették, most le-
ülük s közben odabaza, a fa hazájában,
fűtellen szobában éhesen nyomorog a
család.

Lux-Mozgó Brassó

Pénteken
dec. 30-án

Joan Crawford
az új Garbo

Példátlan sikerű filmsláger

monumentális drámája

Clark Gable
az új Valentínó

Pénteken
dec. 30-án

A képviselő ur barátnője

Egy szegény leány megrázó életregénye
A németül beszéő hangosfilmek legtökéletesebbje

A Steyr-Művek beszüntette üzemét

Bécs, december 29.

A világhírű Steyr-Művek beszüntette üzemét, aminek következtében az egész városka, amely a Steyr-Művekből élt, csőd előtt áll. A Steyr-Művek többször is kért támogatást az államtól, kérését azonban nem éljesítették.

Az Emberi Jogok Ligája a nemzetközi hadseregek ellen

Páris, december 29.

Az Emberi Jogok Ligája tegnap a felszerelés kérdésével foglalkozott. A Liga határozati javaslatot fogadott el, amelyben állást foglal mindennemű nemzetközi hadsereg megszerzése ellen.

Autó és vonat-karambol 2 halottal, sok sebesülten

Kalsruhe, december 29.

Borzalmas vonat és autó összeütközés történt a Kalsruhe környékén levő Bruchhausen és Eppingen állomások között. Egy utassal telt autótaxi a sorompó nélküli sínáron akart keresztül haladni. A sofőr nem vette észre, hogy közvetlen közelben egy személyvonat jön. Abban a pillanatban, amikor az autó a sínáron haladt, a közeledő személyvonat nekirohant, elkapta és magával vontatva a gépkocsit. Az utasok közül kettő szörnyethalt, míg a többiek életveszélyes állapotban a kórházba szállították.

Eddig 1369 import- kérvény érkezett a bu- karesti kereskedelmi kamarához

Bukarest, december 29.

A bukaresti kereskedelmi és iparkamara a kontingentálással kapcsolatos bejelentések adatszertű felülvizsgálata munkát végez. A kamarához eddig 1369 importkérvény érkezett be.

ELADÁSRA KERÜLT AZ UTOLSÓ ZSIDÓ ÉRCPÉNZ. Londonból jelentik: Az egyik londoni numizmatikai árverésen eladásra került az utolsó zsidó ércepenz: egy 1800 éves sikk, melyet Simon Bar Kochba, „a csillag fia” veretett.

BUTORAINK MINŐSÉGE

BUTORAINKOLCSÓSA VERSENYEN FELÜL ALL

Székelv és Réti

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ.

BUKAREST. MAROSVÁSÁRHELY

Das Siebenbürgisch-Deutsche Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungs-jahr 1874)

ist die politisch führende

Stimme der deutschen

Volksgemeinschaft in

Rumänien. Das beste

Nachrichtenblatt und

das werbefähigste

Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigen-
veröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung

des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes

Hermannstadt-Sibiu (Rumänien)

Königin-Maria-Straße 25.

Január elsején kezdődik az adóvallomások benyújtása

Ebben az évben nem lesz haladék — igéri
a pénzügyminiszter

Bukarest, december 29.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint az egyenes adók bevallása január elsején kezdődik, a hónap 31-ig tart. Kivételt képeznek a rendelkezés alól a nagyvállalatok, amelyek február 28-ig benyújthatják adóvallomásaikat.

kat, a részvénytársaságok pedig a mérlegnek a közgyűlés által való jóváhagyása után legkésőbb április 30-ig áll jogukban az egyenes adóvallomásokat megtenni. A miniszteri rendelet hangsúlyozza, hogy az idén az adóvallomások benyújtására semmiféle haladékot nem fognak adni.

Az osztrákok hisznek lausannei kölcsönükben, a franciák nem hisznek abban, hogy a kamara megszavazza

Boncournak nem szivügye az osztrák nemzet-
közi kölcsön megszavaztatása

Bécs, december hó 29

A B. L. tegnapi száma jelentette, hogy nem sok remény van arra, hogy az osztrák kölcsönnek Franciaországra eső részét a francia kamara megszavazza. Ausztria még évekkal ezelőtt kérte, hogy részére nagyobb nemzetközi kölcsönt szavazzanak meg, mert deviza-korlátozása és kontingentálási politikája ellenére is Nemzeti Bankja képtelen olyan mennyiségű devizát előteremteni, amelyből a külföldi kölcsönök kamatszolgáltatása fedezhető volna. Ezek a tárgyalások eredményteliségükkel és a lausannei kölcsönt a hatalmak elvben megszavazták. E kölcsön kérdése most kerül az egyes államok parlamentje elé.

A francia parlament elé az osztrák kölcsön kérdése a legrosszabb időben kerül. Franciaország ott tart, hogy milliárdokra rugó kincstárjegyeket kell kibocsátania, hogy költségvetési deficitjét valamennyire is egyensúlyba hozhassa és elbírja a hangulatban.

nincs sok remény arra, hogy újabb

nemzetközi és politikai jellegű kölcsön-
részesedést megszavazzon.

Mint ugyancsak jelentettük, Cherón pénzügyminiszter olyan kijelentést tett, hogy őt voltaképpen az osztrák kölcsön nem érdekli, mert ez a kölcsön nem annyira pénzügyi, mint politikai művelet.

A rossz augurizmus ellenére is

Ausztria változatlanul bizik abban,

hogy a nemzetközi kölcsönt megkapja.

Mai bécsi jelentések úgy tudják, hogy

Franciaország a felleendő osztrák nem-

zetközi kölcsön terhére Ausztriának 40

— 50 millió arany shilling összegű előteget

nyújt, azzal a kikötéssel, hogy Ausztria

ebből a kölcsönből kifizeti 1930-as köl-

csönének elmaradt és ki nem fizetett ja-

nuári szelvényeit is. Erre a célra éppen

ezért Franciaország a nyújtandó előleg-

ből 11 millió arany shillinget visszatart-

na.

Amíg Ausztria ilyen optimista naívi-

tasból a kölcsön folyósításában még min-

dig bizik, addig Párisból e kölcsönt ille-

tőleg a legrosszabb hírek érkeznek. — A

francia szenátus külügyi bizottsága éppen ma foglalkozott az osztrák kölcsön ügyével és annak kamarai megszavazásához csak bizonyos politikai fenntartásokkal járult hozzá. Sokkal nagyobb az ellenérzés azonban a pártok részéről, amelyek

élesen tiltakozni fognak az ellen, hogy a kamara a mai időben ilyen bizonytalan pénzügyi művelethez engedelmet adjon.

Boncour miniszterelnök is megnyilatkozott az osztrák kölcsön ügyében. Ez a megnyilatkozás, igaz, nem hivatalos formában történt, hanem csak folyósói beszélgetés alakjában, de ebből a folyósó megjegyzésből is kiviláglik, hogy

a francia miniszterelnöknek magának sem szivügye e percben, hogy a kamara az osztrák kölcsön francia részesedését megszavazza.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány azon van ugyan, hogy az osztrák kölcsönt a kamarával megszavaztassa, de aligha lesz arra is hajlandó, hogy amennyiben ezzel a kölcsönrel szemben nagyobb ellentállás mutatkozik, a bizalmi kérdést is felfesse.

Boncour folyósói nyilatkozata tehát az bizonyítja, hogy a kormány tisztában van azzal az ellentállással, amelyet az osztrák kölcsönrel szemben a pártok tanúsítanak és éppen ezért eleve védekezik az ellen, hogy ezért a reá nézve lényegtelen részletkérdésért maga a kormány veszedelemben kerülhessen.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Dánia legnagyobb iaryvállalata és ipar-koncernje, a Burmeister et Wain gépgyár és hajóépítő részvénytársaság, amelynek részvénytőkéje harmincmillió dán korona anyagi nehézségekbe jutott. A vállalat a kormányhoz fordult segítségért. A kormány tárgyalásokat kezdett a bankokkal a részvénytársaság szanálása érdekében.

Franciaországban december 29-én 525 ezer volt a hivatalos nyitvatartó munkanélküliek száma, ami 152 ezer fővel növekedett a múlt évi decemberi helyzettel szemben.

A lett külügyminisztérium tervezetét dolgozta ki, amely szerint visszaszállítanak hazájukba országi származású földművelőket, juttatják őket.

A Repülők Skót, a Midland et Scotland Railway híres expresszvonatát a vasúttársaság teljes szerelvénytől ki fogja küldeni a csikágói világkiállításra, hogy Amerikában is láthassák Európa leggyorsabb vonatát. A szerelvényt tehergőzös szállítja Alabama partvidékéig, a honnan az a vasúti síneken fog Csikágóba herobogni.

A nemzetközi munkaügyi hivatal közlése szerint a világ munkanélküleinek számát harmincmillióra lehet becsülni. A munkanélküliek támogatása erősen terhel minden állam költségvetését, de ennél sokkal többet jelent az a veszteség, amely a jövedelmekből elmarad. Ez az összeg évente négy milliárd font sterlinget tesz ki, ami minden állam pénzügyi vereségéből hiányzik.

November hónapban Ausztria külkereskedelmi mérlege harminckilencmillió szilling passzívummal zárult. A bevétel 1085, a kivétel pedig 69.5 millió szillinget tett ki.

Mindazoknak,
kik magukat
gyengének
és kimerültek-
nek érzik a

BIOGLOBIN

új élelertől ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, ét-
vágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a
készítőnél

FABRITIUS GUIDO
„MEDVE” gyógyszerár
Nagyszombat-Sibiu
BCU Cluj-Napoca

OLCSÓ LELTÁRI KIÁRUSÍTÁS!

S
E
L
Y
M
E
K

Serilana
cégnél

S
Z
Ö
V
E
T
E
K

BRASSÓ, Kapu-u. 3

„HOTEL LUX“

Bukarest, Bd. Ștefan Măgureanu 6.

(Lazar liceum mellett)

A legkényelmesebb szálloda, rendkívül leszállított árakkal. — Központi
fűtés, fürdő a szobában, lift és telefon.

Valószínű, hogy szeptember
Brassóban rendezik meg az or
nokságot is, tekintettel arra,
Brassónak van számottevő atl
senyközsége.

Kiadó, lantulaidonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Társai Budapest

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.